

ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

студент гр. М-91 Шкіль Д.С.

Розвиток будь-якої фірми неможливий без визначення своєї позиції відносно конкурентів, які діють на тому ж ринку. Кожне підприємство намагається збільшити свою присутність на ринку, стати лідером. Щоб це відбулося, необхідно з'ясувати своє становище в галузі, оцінити частку ринку, здійснити відповідні заходи щодо її підвищення. Тобто сприяти тому, щоб послабити позиції конкурентів, зменшити їх ринкову частку. Розглядання цієї проблеми доцільно починати з аналізу галузі, в якій діє підприємство, визначення ключових конкурентів, оцінювання своїх позицій на ринку[1].

Важливим чинником успішності бізнесу є конкурентоспроможність, тобто можливість повноцінно існувати в умовах конкурентної боротьби.

Проблеми конкурентного середовища у свої роботах вивчали такі науковці як Ансофф І., Азоев Г., Котлер Ф., Портер М., Херфіндал, Хіршман А. та інші.

В даній роботі пропонується методика оцінки конкурентоспроможності фірми основана на використанні інструменту порівняльного аналізу.

Базовим показником даної методики доцільно взяти індекс Херфіндаля-Хіршмана, який являє собою частку ринку завойовану досліджуваним підприємством, тобто відношення реалізованої продукції до обсягу ринку (пропозиції).

Індекс Херфіндаля-Хіршмана відображає ступінь монополізації ринку. Даний показник дуже корисний при віднесенні конкурентного середовища підприємства до однієї з відомих класичних моделей ринку (монополія, олігополія, досконала конкуренція) [2].

$$I_{H.H.} = \frac{OP_1}{OP} \quad (1)$$

де: OP – обсяг ринку досліджуваного товару (продукції, робіт і послуг), OP_1 – обсяг реалізації стратегічної одиниці бізнесу.

Основним з найвагоміших показників успішної діяльності фірми можна назвати ефективність. Давно відомо, що за однакових витрат, ефект (дохід) конкуруючих стратегічних одиниць бізнесу, може різнитися. І навпаки – за для отримання однієї одиниці доходу, можуть відрізнятись вкладені в операційну діяльність зусилля [3].

$$e = \frac{E}{C} \quad (2)$$

де: Е – ефект (дохід), С – витрати понесені на отримання доходу.

Варто пам'ятати, що кожне підприємство є об'єктом власності стабільність діяльності якого частково залежить від вартості цінних паперів. Так акції, в свою чергу, виступають певним товаром на ринку цінних паперів, динаміка цін на які регулюються попиту і пропозицією і є індикатором розвитку стратегічної одиниці бізнесу. За для оцінки динаміки рівня успішності діяльності підприємства пропонується ввести корегуючий показник, що являє собою відношення теперішньої вартості однієї простої акції по вартості у попередньому періоді.

$$k_a = \frac{P_{a1}}{P_{a0}} \quad (3)$$

де: k_a – коефіцієнт зміни ціни акції; $P_{a1(0)}$ – ціна акції у теперішньому (минулому) періоді.

Скорегувавши індекс Херфіндаля-Хіршмана коефіцієнтами ефективності і стабільності діяльності підприємства – ми отримуємо комплексний показник:

$$K = I_{H.H.} * \sqrt[2]{e * k_a} \quad (4)$$

За для визначення рівня конкурентоспроможності підприємства потрібно порівняти комплексні показники (4) досліджуваного підприємства і підприємств аналогів.

Запропонований нами показник є універсальним і підходить до оцінки підприємства будь-якої галузі. Єдиним недоліком даної методики є можливість відсутності повної і достовірної інформації про конкурентів.

Література:

1. Белова Т. Г. Дослідження інтенсивності конкуренції на ринку/Т.Г.Белова, Т.В. Синебок// електронний доступ: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1366/1/STUDY%20OF%20INTENSIT%20OF%20COMPETITION%20IN%20THE%20MARKET.pdf>
2. Карапетян Е. Підходи до оцінки інтенсивності конкурентного середовища [Текст] :Сучасні підходи дооцінки аналізу обліку та аудиту/Е. Карапетян, О. Карапетян// Наука молода №5 – 2006р
3. Економіка підприємства [Текст] : конспект лекцій; навч. посіб. / Л. Г. Мельник, О. І. Карінцева. — Суми : Університетська книга, 2004. — 412 с. — 30-00

Науковий керівник: ст. викладач Байстрюченко Н.О.

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 3. – С. 126-127.